

Asia: VN/32537/2022

Yrityksille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvien käytäntöjen kehittäminen

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto:

Valtionapuviranomainen

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette raporttiluonnoksesta yleisesti? Liittyykö yrityksille (ja muille taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille) myönnettäviin valtionavustuksiin jokin sellainen asia, jota raporttiluonnoksessa ei vielä käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mikä?

Raporttiluonnos on valmistelu hyvin ministeriö- ja keskushallintovetoisesti. Valmistelusta vastanneessa yritysjaostossa alueiden näkökulma on ollut yhden ELY-keskuksen edustajan harteilla. Valmisteluun on kuulunut sidosryhmätapaamisia, mutta asiakkaiden näkökulmia olisi varmasti pystynyt kartoittamaan laajemmin.

Raporttiluonnoksen mukaan, jotta julkisten varojen käyttö on tuloksellista ja tarkoituksenmukaista, yritystuet pitäisi kohdentaa kansantalouden ja hyvinvoinnin kannalta vaikuttavimpiin hankkeisiin. Hyvän tuen edellytyksenä pidetään mm. vähäisiä kilpailua vääristäviä vaikutuksia. Vaikka luonnoksessa ei oteta kantaa yritystukien kohdentamiseen, niin silti on todettava, että nykyiset alueellisesti eroavat yritysten investointien tukiprosentit sekä EU-rahoituksen alueellinen kohdentuminen vääristävät yritysten keskinäistä kilpailua Suomen sisällä.

3 YRITYSJAOSTON TEKEMÄT KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Valtionavustuslakia aletaan uudistaa yrityksille myönnettävät valtionavustukset ja niihin liittyvät käytännöt huomioon ottaen | Luku 3

Yritysjaosto on koontanut raporttiluonnokseen kehittämisehdotuksia. Taloudelliseen ja ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävien valtionavustusten eri reunaehtojen erottaminen toisista selkeyttäisi sekä tukea myöntävien että niitä hakevien organisaatioiden toimintaa. Avustusten

arviointisuunnitelmien suhteuttaminen valtionavustusten määrärahojen suuruuden perusteella on hyvä ajatus.

Valtionapuviranomaisten välistä tiedonvaihtoa on helpotettava entisestään ja tietojärjestelmien mahdollistamaa ”Pyydämme uutta tietoa vain kerran” -digitalisoinnin periaatetta tulee viedä käytäntöön. Lainsäädännön tasolla ajatus siitä, että valtionavustus saadaan nopeammin käyttöön keinona, jos sen myöntämiseksi ja kohdentamiseksi riittää asetuksen valmistelu lainvalmistelun asemesta on hyvä linjaus.

Valtionavustukset suunnitellaan ja niiden vaikutukset arvioidaan huolellisesti | Luku 4

Valtionavustuksia suunniteltaessa on hyvä analysoida ja arvioida yhteiskunnallisia tarpeita ja kansallisten valtionavustusten vaikutuksia nykyistä systemaattisemmin ennen kuin valtionavustuksia aletaan myöntää. Kansallisten valtionavustusten valmistelussa on huomioita myös kansainväliset suuntaviivat, kansainväliset säädökset sekä kansainväliset varat. Ohjelma- ja rahoituskausien vaihtuminen on yleensä hyvissä ajoin tiedossa, joten näihin taitekohtiin pitää kiinnittää erityistä huomiota.

Yhteisillä digitaalisilla palveluilla lisätään valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä ja helpotetaan valtionapuviranomaisten välistä relevantin tiedon vaihtamista | Luku 5

Suunnitellut yhteiset digitaaliset palvelut edistävät valtionavustustoiminnan yhdenmukaisuutta. Ehtojen ja rajoitusten sekä ohjeiden (jotka ovat suosituksia) ero ei ole selvä hakijoille. Digitaalinen järjestelmä tuo välineen näiden erottamiseen toisistaan. Ainakin siirtymävaiheessa hyvä linjaus on se, että kaikkia viranomaisia ei pakoteta käyttämään valtionavustusten hakemisväylänä Haeavustuksia.fi palvelua. Tavoitteena on kuitenkin pidettävä mahdollisimman laajaa palvelun käyttöönottoa käsittelyjen ja hakijoiden yhdenvertaisuuden mahdollistamiseksi. Suositus siitä, että hakemuslomakkeet ovat avoimesti saatavilla ilman kirjautumista valtionavustustoiminnan digitaalisissa palveluissa on otettava käyttöön. Tämä helpottaa hakijan hankesuunnittelua ennen varsinaisen hakemuslomakkeen täyttämistä.

Valtionavustustoiminnan digitaalisia palveluja kehitettäessä on koko ajan pidettävä mielessä palvelujen helppokäyttöisyys ja asiakaslähtöisyys. Kerättävän tiedon määrä ja yksityiskohtaisuus sekä sitä kautta palvelun monimutkaisuus on oltava sekä hallittavalla että toimivalla tasolla. Varoittava esimerkki löytyy EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen digitaalisen hallintajärjestelmän EURA 2021 kehittämisestä ja käyttöönotosta.

Tietovarantojen ja palveluiden yhteentoimivuutta lisätään valtionavustustoiminnassa | Luku 6

Valtionavustustoiminnan tietovarantoa perustettaessa on vältettävä päällekkäistä tietojen keräämistä ja lisättävä tietovarantojen välisiä yhteyksiä valtionavustuksia koskevien tietojen avaamiseksi ja hyödyntämiseksi. Tilastoinnin ja tutkimuksen kannalta olisi hyödyllistä, jos saatavilla olisi tietoa sekä haetuista, myönnetyistä että maksetuista valtionavustuksista. Toisinaan hankkeet

toteutuvat suunniteltua pienempänä ja tällöin maksettu valtionavustus antaa oikean kuvan toteuttajan saamasta avustuksen määrästä.

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa valtiovarainministeriön valtionavustushankkeelle yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

-

Partanen Jouni
Varsinais-Suomen liitto